

Соціально - економічний паспорт м.Запоріжжя за підсумками 2017 року

1. Загальні відомості

Запоріжжя - місто обласного значення, адміністративний центр Запорізької області. Розташоване на головній водотранспортній магістралі - р.Дніпро. Є одним з найбільших адміністративних, індустріальних та культурних центрів півдня України. Четвертий за величиною індустріальний центр України з розвиненим машинобудуванням, чорною та кольоровою металургією, хімічною та будівельною промисловістю. Місто має річковий порт, міжнародний аеропорт і є важливим транзитним залізничним вузлом. Відстань від м.Запоріжжя до столиці держави м.Києва становить близько 700 км.

Запоріжжя займає вигідне економіко-географічне положення та розташоване на головній водно-транспортній магістралі України - р.Дніпро. Гідрографічна мережа Запоріжжя складається, окрім р.Дніпро, з малих річок: Мокра Московка, Суха Московка, Верхня, Середня та Нижня Хортиця, великої кількості струмків і балок. Довжина малих річок у межах міста складає 26 км, струмків - 11,5 км, балок із водотоками - 22,3 км.

Висота міста над рівнем моря - до 50 м; місцевість - рівнинна, ґрунти - чорноземні звичайні, відносна вологість у зимовий період - 75-80%, у літній - близько 60%; сейсмічність міста - сприятлива (від 0 до 5 балів).

Клімат - атлантично-континентальний, з вираженими в літній період посушливими суховійними явищами, які в окремі роки виявляються особливо інтенсивно. Літо тепле, зазвичай починається в перших числах травня і триває до початка жовтня, охоплюючи період близько п'яти місяців. Зима помірно м'яка, часто спостерігається відсутність стійкого сніжного покриву. У середньому, висота сніжного покриву становить 14 см, найбільша - 35 см. Середня річна температура +9,0 °С, середня температура в липні +22,8 °С, а в січні - 4,9 °С.

Середня глибина промерзання ґрунту - 0,8 м, максимальна - близько 1 м. За умовами забезпеченості вологою територія міста належить до посушливої зони. Середньорічна кількість опадів становить 443 мм, а випаро-вування з поверхні суходолу - 480 мм, з водної поверхні - 850 мм. При цьому влітку часто спостерігаються зливи, що сильно розмивають поверхню ґрунту.

Територія м.Запоріжжя в межах міської ради становить 33155 га.

Показник витрати території на 1000 жителів - 39 га, що приблизно збігається з такими ж показниками по міських поселеннях України (40 га). Більше 4 тис.га зайняті водними просторами (12,8%), близько 8 тис.га займають промислові, комунально-складські об'єкти, спецтериторії, 17,6% міських земель використовується в сільському господарстві.

Місто Запоріжжя поділено на 7 адміністративних районів (Вознесенівський, Дніпровський, Заводський, Комунарський, Олександрівський, Хортицький, Шевченківський). У районах створено районні адміністрації, які забезпечують функції взаємодії з громадськістю, органами самоорганізації населення в питаннях життєзабезпечення та благоустрою міста.

Запорізьку міську раду представляють 64 депутати. У міській раді сформовано депутатські групи і фракції: «Об'єднання «Самопоміч» (6 депутатів); «ВО «Батьківщина» (6 депутатів); «УКРОП» (9 депутатів); «Нова

політика» (9 депутатів); «Солідарність» (7 депутатів); «Наш край» (6 депутатів); «Опозиційний блок» (20 депутатів); Позафракційні (1 депутат).

Виконавчий комітет Запорізької міської ради складається з 16 осіб (у тому числі з представників виконавчих органів міської ради, підприємств та організацій міста).

До структури виконавчих органів Запорізької міської ради входять департаменти і управління та районні адміністрації по 7 районах міста. Структурні підрозділи, які функціонально мають здійснювати безпосередній моніторинг процесів благоустрою та архітектурно-будівельного контролю мають статус інспекцій.

Соціально-демографічна ситуація формується залежно від розвитку процесів відтворення населення та міграційних процесів. У м.Запоріжжі триває багаторічна тенденція скорочення чисельності населення, основним чинником якої є природне скорочення.

Станом на 01.01.2018 у місті мешкало 745,432 тис.осіб. Упродовж 2017 року чисельність населення зменшилася на 5253 особи (проти 6242 осіб в 2016 році), в т.ч. за рахунок природного скорочення на 5332 особи. Природний рух населення міста в 2017 році в порівнянні з попереднім роком характеризувався зменшенням, як народжуваності так й смертності.

У 2017 році в місті народилося 5691 немовля, що на 528 дітей менше, ніж торік (6219 дітей).

Упродовж останніх років спостерігається суттєве перевищення кількості померлих над кількістю народжених. Так, у 2017 році зареєстровано 11023 померлих, що на 251 особу менше, ніж у 2016 році (11274 осіб).

Міграційне сальдо було позитивним та склало 79 осіб.

2. Промисловість

Місто Запоріжжя - один з найбільших промислових мегаполісів країни. У ньому зосереджені машинобудівний, енергетичний і металургійний комплекс державного значення.

Промисловий потенціал міста Запоріжжя - це понад 290 промислових підприємств (підприємства за основними видами промислової діяльності, які включені до щомісячної статистичної звітності).

Обсяг реалізованої промислової продукції в цілому по місту за 2017 рік становив 138 826,98 млн.грн. (73,9% до обласного показника та на 32,7% більше, ніж у 2016 році), у розрахунку на одного мешканця показник становив 184,2 тис.грн., що в 3,6 рази більше, ніж у середньому по Україні.

За 2017 рік у структурі реалізованої промислової продукції міста металургійне виробництво складало 50,4%; машинобудування - 15,5%; виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів - 8,4%; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря - 10,8%.

Металургійне виробництво. Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування

За 2017 рік у порівнянні з 2016 роком збільшено виробництво сталі на 1,4%, послуг з лиття сталі - на 66,8% проте зменшено виробництво резервуарів,

цистерн, баків та контейнерів подібних з металів чорних або алюмінію, місткістю більше 300 л на 60,6%, феросплавів - на 7,3%.

Упродовж звітнього періоду металургійними підприємствами міста вироблено 38,6% всієї сталі, виробленої в Україні, 18,7% чавуну та 2,7% резервуарів, цистерн, баків та контейнерів подібних з металів чорних або алюмінію, місткістю більше 300 л.

Обсяг реалізованої промислової продукції галузі за січень-грудень 2017 року по м.Запоріжжю складав 70 025,2 млн.грн. (98,5% до обласного показника та на 40,7% більше, ніж за аналогічний період 2016 року).

Металургійний комплекс міста представлений такими відомими підприємствами чорної та кольорової металургії, як:

- ПАТ «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» - провідний виробник прокату, сталі та чавуну;
- ПАТ «Запорізький завод феросплавів» - провідний виробник феросплавів;
- ПрАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» - виробник спеціальних сталей;
- ТОВ «Титано-магнієвий комбінат» - єдиний в Україні виробник губчатого титану, який також виробляє титанові зливки.

Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування

На підприємствах машинобудування міста за 2017 рік у порівнянні з 2016 роком збільшено виробництво апаратури електричної для комутації або захисту електричних схем на напругу більше 1000 В на 27,7% та зменшено виробництво елементів баластних для ламп і трубок газорозрядних, перетворювачів статичних, котушок індуктивності інших на 37,3%, трансформаторів - на 3,5%.

Протягом звітнього періоду машинобудівними підприємствами міста виготовлено 70,5% апаратури електричної для комутації або захисту електричних схем на напругу більше 1000 В, виробленої на території країни.

Обсяг реалізованої промислової продукції галузі за січень-грудень 2017 року по м.Запоріжжю складав 21 554,5 млн.грн. (85,2% до обласного показника та на 46,8% більше, ніж за аналогічний період 2016 року).

Економіко-визначальні підприємства галузі:

- ПрАТ «ЗАЗ» - єдине в Україні підприємство, яке має повний цикл виробництва легкових автомобілів, виробляє також вантажні автомобілі та автобуси;
- АТ «Мотор Січ» - провідна компанія світу, яка виробляє надійні двигуни до авіаційної техніки, а також промислові газотурбінні установки;
- ПрАТ «Запоріжтрансформатор» - один з лідерів світового трансформаторобудування;
- ПрАТ «Український графіт» - провідний виробник графітованих електродів для електричних печей;
- ПАТ «Запорізький завод важкого кранобудування» - одне з найбільших кранобудівних підприємств;
- КП «Науково-виробничий комплекс «Іскра» - провідний розробник та виробник наземної радіолокаційної техніки оборонного комплексу України;

- ДП «Запорізький державний авіаційний ремонтний завод «МіГремонт» - спеціалізується на ремонті та модернізації авіаційної техніки;
- ТОВ «Запорізький механічний завод» - виробляє запасні частини до рухомого складу залізничного транспорту;
- ПрАТ «Запорізький електроапаратний завод» - спеціалізується на виробництві силових напівпровідникових перетворювачів.

Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів

За 2017 рік у порівнянні з 2016 роком збільшено виробництво печива солодкого і вафлі на 28,7%, борошна - на 8,2%, пряників і виробів подібних - на 15,8% при цьому зменшено виробництво виробів здобних на 17,8%, хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання - на 3,2%.

Обсяг реалізованої промислової продукції галузі за січень-грудень 2017 року по м.Запоріжжю складав 11 728,8 млн.грн. (56,9% до обласного показника та на 46,8% більше, ніж у аналогічному періоді 2016 року).

Економіко-визначальні підприємства галузі: ПрАТ «Карлсберг Україна» м.Запоріжжя - підприємство європейського рівня з виробництва пива та безалкогольних напоїв та ПАТ «Запорізький оліяжиркомбінат».

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

У місті за 2017 рік в порівнянні з 2016 роком зменшено виробництво пари та води гарячої на 3,8%.

Обсяг реалізації по галузі за січень-грудень 2017 року по м.Запоріжжю складав 14 977,4 млн.грн. (35,1% до обласного показника та на 9,1% менше, ніж у аналогічному періоді 2016 року).

Майже на всіх промислових підприємствах міста впроваджена інтегрована система менеджменту якості, екології та охорони праці, яка відповідає міжнародним стандартам ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, а також постійно впроваджуються інноваційні технології.

Головними проблемами розвитку промисловості є:

- зношеність основних фондів промислових підприємств міста;
- брак обігових коштів;
- недосконале податкове законодавство, зокрема в частині здійснення експортно-імпортних операцій;
- недостатня державна підтримка авіабудівної та вертольотобудівної галузі, в тому числі відсутність державної підтримки збуту авіаційної техніки;
- зростання тарифів на енергоносії та залізничні перевезення.

3. Зовнішньоекономічна діяльність

Промисловість міста має чітко визначену експортну орієнтацію, про що свідчать високі обсяги зовнішньоторговельного товарообігу, 70,8% якого складає експорт.

Підприємства та організації міста у січні-грудні 2017 року експортували товарів і послуг на суму 2658,7 млн.дол.США (на 28,0% більше, ніж за відповідний період 2016 року), імпортували – 1099,0 млн.дол.США (на 27,7% більше, ніж за відповідний період 2016 року). Позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу міста склало 1559,7 млн.дол.США.

Як і в попередні періоди, основу зовнішньої торгівлі міста становили товари. На їх долю припадало 94,0% експорту та 95,7% імпорту.

За січень-грудень 2017 року експорт товарів становив 2499,4 млн.дол. США (збільшився на 30,7% у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року), імпорт - 1051,7 млн.дол.США (збільшився на 30,1% у порівнянні з 2016 роком). Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 1447,7 млн. дол. США.

Зовнішньоторговельні взаємовідносини підтримувались з партнерами із понад 140 країнами світу. Найвагоміша частка запорізької продукції (34,7%) була поставлена до країн Азії. До країн Європи та СНД відправлено відповідно 29,0% та 22,0% від загального експорту товарів. Експорт до Азії збільшився на 54,6%, до, Європи - на 26,6%, до СНД - на 0,8%.

Значні експортні поставки товарів здійснювались у Російську Федерацію (17,6% загального обсягу експорту), Туреччину (13,3%), Італію (5,1%), Польщу (5,0 %), Болгарію (4,2), Німеччину (2,9%), Єгипет (2,7%), США (2,6%), Ізраїль (2,6%), Індію (2,3), Ліван (2,3%), ОАЕ (2,2%).

Імпорт товарів здійснювався, зокрема, з РФ (43,1% від загального обсягу імпорту), Німеччини (7,2%), Південної Африки (5,2%), Китаю (5,7%), Туреччини (4,5%), Словаччини (2,8%), США (2,8%), Польщі (2,6%), Норвегії (2,1%).

У структурі експорту основну частку склали: чорні метали (60,9%); машини, обладнання та механізми (19,3%); продукти рослинного походження (5,4%); продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (3,2%) в структурі імпорту - мінеральні продукти (45,4%); недорогочінні метали та вироби з них (18,4%); реактори, котли, машини (9,4%); живі тварини, продукти тваринного походження (6,0%).

4. Капітальне будівництво

Упродовж 2017 року забудовниками всіх форм власності введено в експлуатацію 48,75 тис.кв.м загальної площі житла, що складає 75,0% до відповідного показника 2016 року.

За рахунок індивідуальних забудовників введено в експлуатацію 23,11 тис.кв.м житла.

У 2017 році КП «УКБ» здійснювало організацію будівництва та технічний нагляд за роботами з капітального та поточного ремонтів, реконструкції, будівництва об'єктів комунальної власності міста за рахунок коштів міського та державного бюджетів, а саме:

Види робіт	Сума, тис.грн.
Капітальний ремонт закладів органів місцевого самоврядування	10543,9
Капітальний ремонт закладів освіти	5335,0
Реконструкція закладів освіти	19151,3
Капітальний ремонт закладів охорони здоров'я	11254,4
Реконструкція закладів охорони здоров'я	12859,9
Реконструкція закладів соціального захисту	673,9
Реконструкція закладів культури	165,7
Реконструкція центрів надання адміністративних послуг	3705,0
Капітальний ремонт житлового фонду комунальної власності	90171,2
Реконструкція об'єктів житлово-комунального господарства	17464,9

Реконструкція та капітальний ремонт об'єктів інфраструктури міста	20266,5
Реконструкція та капітальний ремонт доріг	73217,2
Реконструкція екологічних об'єктів	15354,6
Реконструкція об'єктів транспортного забезпечення	2008,3
Реконструкція парків та скверів	20406,9
Разом	302578,7

Упродовж 2017 року виконано роботи на наступних соціально-значущих об'єктах:

«Комунальна установа «Центральна лікарня Вознесенівського району» по бул.Шевченка, 25 м.Запоріжжя - реконструкція» (відділення гемодіалізу);

«Реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу №186 по вул. 12 Квітня, 2а, м.Запоріжжя»;

«Реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу №144 Комунарського району м.Запоріжжя»;

«Термомодернізація дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 126 «Суничка», вул.Патріотична, 40а, м.Запоріжжя - реконструкція»;

«Реконструкція Центру надання адміністративних послуг Центральний по бул.Центральному, б.27 в м.Запоріжжі»;

«Реконструкція приміщень філії Центру надання адміністративних послуг Заводського району в м.Запоріжжі (по вул.Лізи Чайкіної, 56)»;

«Реконструкція приміщень філії Центру надання адміністративних послуг Комунарського району в м.Запоріжжі (по вул.Чумаченка, 32)»;

«Реконструкція філії Центру надання адміністративних послуг Дніпровського та Хортицького районів по вул.Кияшко, буд.22 в м.Запоріжжя»;

«Реконструкція приміщень філії Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району по пр.Моторобудівників, буд.34, в м.Запоріжжі»;

«Реконструкція дороги по вул. Південноукраїнська та вул. Панфіловців з влаштуванням гостьових автомобільних стоянок м.Запоріжжя»;

«Реконструкція скверу вул.Бочарова-вул.Чарівній в Шевченківському районі м.Запоріжжя»;

«Реконструкція автодороги по пр. Маяковського від пр. Соборний до вул. Патріотичної в м.Запоріжжі»;

«Реконструкція пішохідної частини пр.Маяковського в м.Запоріжжі (I черга будівництва)»;

«Капітальний ремонт автодороги до аеропорту від траси Харків-Сімферополь-Алушта-Ялта до вул.Блакитної в м.Запоріжжі».

5. Прямі іноземні інвестиції

Залучення прямих іноземних інвестицій є стратегічним напрямком інвестиційної політики. Основна частка залучених у місто іноземних інвестицій – прямі іноземні інвестиції.

Упродовж 2017 року в економіку міста надійшло 44,2 млн.дол.США іноземних інвестицій. Загальний обсяг акціонерного капіталу нерезидентів станом на 31.12.2017 склав 868,8 млн.дол.США що на 7,0% більше, ніж на 01.01.2017 (811,7 млн.дол.США).

В економіку міста залучено 94,9% від обсягу прямих іноземних інвестицій області. У розрахунку на одного мешканця міста цей показник склав 1167,6 дол.США.

Приріст інвестицій спостерігався у металургійній галузі на 16,7%, у харчовій промисловості - на 8,2%, у сфері транспортного, складського господарства, поштової та кур'єрській діяльності - на 15,1%, у сфері тимчасового розміщення й організації харчування - на 62,6%, в сфері інформації та телекомунікації - на 16,6%, у сільському, лісовому та рибному господарстві - на 26,7%.

Капітал нерезидентів спрямовано, переважно, у промисловість (68,3% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій), а саме: у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (20,9%), машинобудування (23,2%), металургійне виробництво (9,4%). Крім того, значу частку інвестицій спрямовано в сферу оптової та роздрібною торгівлі, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (14,5%) та в сферу операцій з нерухомим майном (10,8%).

Прямі іноземні інвестиції в економіку м.Запоріжжя надходили із більш, ніж 50 країн світу. Найбільші інвестори: Кіпр, Швеція, Республіка Корея, Нідерланди, Естонія.

Станом на 31.12.2017 прями іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з м.Запоріжжя в економіку країн світу склали 30,1 млн.дол.США.

6. Житлово-комунальне господарство

Житловий фонд м.Запоріжжя станом на 01.01.2018 налічував 4343 житлових будинків, у тому числі 3378 будинків, у яких не створено об'єднань співвласників і вони не прийняли рішення про форму управління багатоквартирним будинком, 136 будинків житлово-будівельних кооперативів та 829 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

За терміном експлуатації житловий фонд у процентному співвідношенні поділяється:

- термін експлуатації до 30 років - 541 будинків (13,8%);
- термін експлуатації 50 років - 1096 будинків (31,8%);
- термін експлуатації більше 50 років - 1741 будинків (51,5%).

У складі житлового фонду 297 будинків признано ветхими та 3 будинки - аварійними.

За рівнем благоустрою житловий фонд розподіляється:

- 2521 будинків (74,63%) забезпечені центральним опаленням;
- 1615 будинків (47,81%) - центральним гарячим водопостачанням;
- 3245 будинків (96,1%) - центральним холодним водопостачанням;
- 3090 будинків (91,47%) - газифіковано.

Розподіл житлових будинків по фізичному зносу:

- 189 будинків (0,6% від загальної площі) має понад 80% зносу;
- 701 будинок (4,1%) - від 61% до 80% зносу;
- 1522 будинків (45,1%) - від 41% до 60% зносу;
- 713 будинків (36,8%) - від 21% до 40% зносу;
- 253 будинків (17,3%) - до 20% зносу.

Обслуговування житлових будинків комунальної власності міста здійснює міське комунальне підприємство «Наше місто» Запорізької міської

ради та керуючі компанії: ТОВ «Керуюча компанія «МРІЯ», ТОВ «Місто для людей Запоріжжя», комунальне підприємство «Запоріжжремсервіс». Одним з головних напрямків роботи керуючих компаній та комунального підприємства «Наше місто» є виконання поточного ремонту конструктивних елементів житлового фонду. Виконання робіт з поточного ремонту відбувається по мірі надходження коштів за житлово-комунальні послуги від населення.

За рахунок обігових коштів в ході поточного ремонту КП «Наше місто» у 2017 році виконано наступні роботи:

- відремонтовано 32,415 тис.кв.м покрівель над 695 квартирами житлових будинках;
- здійснено ремонт 41,663 тис.п.м швів стінових огорожень 7773 квартирах;
- замінено 23,028 тис.п.м внутрішньобудинкових мереж гарячого і холодного водопостачання та центрального опалення;
- замінено 3028 од. запірної арматури;
- замінено 54 випуски інженерних мереж в будинки;
- відновлено скління вікон - 3874,9 кв.м;
- замінено 705 дверей входів у під'їзди, на покрівлю та підвали;
- відремонтовано 53 двері.

Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в м.Запоріжжі надає КП «Водоканал». Підприємство надає послуги близько 900,0 тис. мешканців міста та трьох сільських районів (Запорізькому, Новомиколаївському та Вільнянському), 9,0 тис. підприємств та організацій.

Система водозабезпечення та водовідведення мають вкрай незадовільний стан. У комунальній власності і на балансі КП «Водоканал» знаходиться 2532 км водопровідних та 986 км каналізаційних мереж, з фізичним зносом 60%. Вже зараз потребують капітального ремонту 1579 км водопровідних та 588 км каналізаційних мереж. Щороку на цих мережах відбувається більше 5000 витоків водопроводів та понад 14 тисяч засмічень каналізації.

КП «Водоканал» за власні кошти проводило роботи щодо заміни найбільше зношених мереж водопроводу та каналізації. Упродовж 2017 року виконано:

- заміну 735 п.м водопровідних мереж на суму 6 622,6 тис.грн;
- заміну 95 п.м каналізаційних мереж - 623,4 тис.грн;
- усунуто 4135 пошкоджень на мережах водопроводу та 14 890 засмічень на мережах каналізації;
- ремонти та заміну 61 од. запірної арматури та 46 од. пожежних гідрантів;
- завершено роботи по об'єкту «Реконструкція водопроводу Ø630 по вул.Первомайській (від ЗЦП до вул. Кооперативної) м.Запоріжжя» замінено 1,06 км мереж водопроводу діаметром 630 мм.

Централізована система тепlopостачання м.Запоріжжя є однією з найбільших в Україні і забезпечує теплом понад 70% жителів міста.

Наразі Концерном «Міські теплові мережі» експлуатується 63 котельні. Протяжність теплових мереж складає 729,4 км у двотрубному обчисленні. Крім того, Концерном експлуатуються 16 насосних станцій та 52 центральних теплових пункти.

Для забезпечення якісного та надійного теплопостачання на котельнях встановлено високотехнологічне обладнання різного рівня складності.

Концерн «Міські теплові мережі» забезпечує теплом і гарячою водою 15389 об'єктів міста, в т. ч. 3686 житлових будинків, 567 об'єктів бюджетної сфери, 123 дошкільних заклади, 156 шкіл, 121 лікарню та інших споживачів. Загальна площа житлового фонду міста, яку опалює Концерн «Міські теплові мережі» складає майже 13 млн.кв.м, гарячим водопостачанням користується 485,5 тис. жителів міста.

Рівень розрахунків населення за житлово-комунальні послуги, тис.грн.

Назва підприємства	Нараховано населенню за 2017	Сплачено населенням за 2017	% розрахунків населення
Концерн «МТМ»	1 201 868,9	1 167 714,7	93,03
КП «Водоканал»	221 419,8	219 117,4	98,96
МКП «Основаніє»	0	0	0
КП Наше місто	160 324,4	162 873,8	101,59
Разом	1 583 613,1	1 549 705,9	97,86

Динаміка заборгованості населення за звітний рік

Назва підприємства	Стан заборгованості населення на 01.01.2017, тис.грн.	Стан заборгованості населення на 01.01.2018, тис.грн.	Темп зміни заборгованості населення, % до початку року
Концерн «МТМ»	485 739,14	519 893,32	+7,0
КП «Водоканал»	116 499,00	143 164,0	+22,9
МКП «Основаніє»	137 459,47	132 704,33	-3,5
КП «Наше місто»	14 926,07	38 880,89	+160,5
Разом	754 623,68	834 642,54	+10,60

Рівень тарифів на житлово-комунальні послуги

Послуга	Чинні тарифи (у 2017) грн./куб.м., грн./кв.м з ПДВ	Рівень відшкодування затвердженими тарифами фактичної собівартості (за 12 міс. 2017 року), %	Дата введення тарифу
Водопостачання		104,3	
тариф споживачам, які є суб'єктам господарювання у сфері централізованого водопостачання	1,896 2,76		до 15.04.2017, з 15.04.17 до 17.12.17
тариф споживачам, які не є суб'єктам господарювання у сфері централізованого водопостачання	6,54 7,092 7,068		до 15.04.2017 з 15.04.17 до 17.12.17 з 17.12.17
тариф на централізоване постачання холодної води (з використанням внутрішньобудинкових систем)	7,20 7,824 7,596		до 15.04.17 з 15.04.17 до 29.11.17 з 29.11.17
Водовідведення:		104,3	
тариф споживачам, які є суб'єктам господарювання	2,004		до 15.04.2017,

у сфері централізованого водопостачання	2,844		з 15.04.17 до 17.12.17
тариф споживачам, які не є суб'єктам господарювання у сфері централізованого водопостачання	4,56 4,956		до 15.04.2017, з 15.04.17 до 17.12.17
тариф на централізоване постачання холодної води (з використанням внутрішньобудинкових систем)	5,03 5,46 5,304		до 15.04.17 з 15.04.17 до 29.11.17 з 29.11.17
Гаряче водопостачання:		89,88	
з рушникосушильником	71,66 72,37		з 31.12.17 до 30.12.17
без рушникосушильника	66,28 66,89		з 31.12.17 до 30.12.17
Опалення:		89,88	
без приладів обліку	28,23 28,44		з 31.12.17 до 30.12.17
з приладами обліку	1209,61 1218,56		з 31.12.17 до 30.12.17
Утримання будинків і споруд та прибудинкових територій	2,87	88,7	2017

Створення ОСББ

Створення ОСББ та сприяння їх розвитку є пріоритетними напрямками реформування системи ЖКГ у м.Запоріжжі.

Всього створено за 2017 рік створено 53 ОСББ у 64 будинках, станом на 01.01.2018 року їх кількість становила 876 ОСББ у 905 будинках.

Кількість житлово-будівельних кооперативів на кінець 2017 року становила 136 будинків загальною площею 954,739 тис.кв.м (6,6%).

Кількість будинків ОСББ у власному управлінні - 708 будинків площею 4405,042 тис.кв.м (30,3%).

По Програмі відшкодування відсоткових ставок за залученими в кредитно-фінансових установах кредитами, що надаються ОСББ та ЖБК на реалізацію енергозберігаючих та енергоефективних проектів в житлово-комунальному господарстві на 2017-2019 роки скористалися 68 ОСББ та ЖБК. За 2017 рік було відшкодовано 1009,4 тис.грн. відсотків за кредитами на енергозберігаючі та енергоефективні проекти будинків ОСББ та ЖБК.

Розрахунки за енергоносії

У м.Запоріжжі станом на 01.01.2018 рівень розрахунків за спожиту електричну енергію склав 100,8%, у тому числі:

- міський бюджет - 100,0% (прострочена заборгованість відсутня);
- Концерн «Міські теплові мережі» - 110,6% (прострочена заборгованість відсутня);
- КП «Водоканал» - 117,9% (прострочена заборгованість відсутня);
- ЗКП МЕ «Запоріжелектротранс» - 105,5% (прострочена заборгованість відсутня);

- КП ЕЗО «Запоріжмиськсьвітло» - 100,0% (заборгованість відсутня).

Рівень розрахунків Концерну «Міські теплові мережі» за природний газ, спожитий у 2017 році склав 96,6%, загальна заборгованість (з урахуванням минулих років) - 935,155 млн. грн., у т.ч. основний борг - 760,599 млн. грн., штрафні санкції - 174,556 млн.грн.

Загальна заборгованість усіх категорій споживачів теплової енергії м.Запоріжжя перед Концерном «Міські теплові мережі» станом на 01.01.2018 склала 837,345 млн.грн., у т.ч. населення - 519,893 млн.грн.

Рівень розрахунків установ бюджетної сфери, підпорядкованих міській раді, за природний газ спожитий упродовж 2017 року становить 128,0% (на 01.01.2018 прострочена заборгованість відсутня).

Рівень розрахунків населення м.Запоріжжя за природний газ спожитий у 2017 році становить 80,0%.

8. Транспорт та зв'язок

Транспортне обслуговування населення відіграє важливу роль у системі господарського комплексу міста. Пасажирський транспорт, задовольняє потребу населення в переміщеннях та створює передумови для нормального функціонування економіки міста. Скорочення часу, який витрачають громадяни на подолання простору між територіально роз'єднаними елементами виробництва та соціальної інфраструктури, забезпечення їм комфортних умов під час руху - найважливіші із задач розвитку пасажирського транспорту.

На території міста працюють три автостанції, річковий порт та річковий вокзал, міжнародний аеропорт.

У м.Запоріжжі проходить 103,2 км головних залізничних колій, розташовано 8 пасажирських та вантажних залізничних станцій, діють 2 пасажирських залізничних вокзали (Запоріжжя-I та Запоріжжя-II).

У складі ВСП «Запорізька дирекція залізничних перевезень» діють Запорізька дистанція навантажувально-розвантажувальних робіт та дитяча залізниця.

Пасажирські перевезення в м.Запоріжжі упродовж 2017 року здійснювалися на 87 автобусних, 7 тролейбусних та 7 трамвайних маршрутах 22 автопідприємствами різних форм власності.

У навігаційний період перевезення пасажирів річковим транспортом здійснювало ДП «Адміністрація річкових портів» за 2-ма приміськими напрямками до 6 причалів.

Протяжність маршрутів електротранспорту становить: трамвайних - 157,9 км, тролейбусних - 219,2 км. Довжина автобусних маршрутів коливається в середньому від 10,0 км до 30,0 км, а декількох - й до 47,1 км.

Середня добова кількість техніки на міських транспортних маршрутах складалася з 923 од. автобусу різних класів, 73,1 од. трамваїв та 38,8 од. тролейбусів.

Загальний обсяг перевезень автотранспортом загального користування за 2017 рік становив 49,65 млн.осіб (на 14% більше, ніж торік) електро-транспортом - 48,06 млн.осіб (90% від показника попереднього року).

Під час навігації 2017 року на р.Дніпро за кошти бюджету міста річковим транспортом перевезено 64,81 тис.пасажирів до садово-городніх ділянок (на

2,12 млн.грн.). Автотранспортом перевезено 87,1 тис. дачників на 7 автобусних маршрутах.

На підставі проведених пасажирообстежень внесено зміни до маршрутної мережі міста: введено 5 нових автобусних маршрутів, подовжено - 8 та вилучено 9 маршрутів.

Проведено конкурси з перевезення пасажирів за 45 маршрутами та 244 перевірки дотримання автоперевізниками договірних зобов'язань, за результатами яких достроково розірвано договори за порушення договірних зобов'язань з 6 автоперевізниками за 6-ма маршрутами.

Тривала робота щодо оновлення та підвищення рівня технічного стану муніципального транспорту, так:

- придбано 35 автобусів великої місткості для ЗКПМЕ «Запоріж-електротранс» на умовах фінансового лізингу;

- здійснено капітальний ремонт 4 трамвайних вагонів Т-3, 4 трамваїв Т-3М і 8 трамвайних візків (кошти бюджету міста); відновлювальний ремонт 2 трамвайних вагонів і 2 тролейбусів (власні кошти підприємства), капітальний ремонт 1 трамвайного вагону (кошти благодійної допомоги МБФ «Дніпро-Січ»).

Здійснено реконструкцію контактної мережі тролейбусу від вул.Кіяшка по вул.Кремлівській протяжністю 3,76 км (кошти бюджету розвитку міста 1,96 млн.грн.); відремонтовано 199 стрілочних переводів, 151 хрестовину, замінено 400,3 м рейок трамвайної колії, 3335 м контактного дроту, в т.ч. відновлено після крадіжок - 2316 м.

З метою поліпшення безпеки пасажирських перевезень облаштовано тягові підстанції міського електротранспорту 15 системами моніторингу та захисту тягової мережі. На ці цілі з бюджету міста спрямовано 2,59 млн.грн.

КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» це повітряні ворота Запорізького краю. Він має важливе значення в транспортній системі Запорізької області та України.

За 2017 рік авіатранспортом перевезено 348,4 тис.особи. У порівнянні з 2016 роком обсяг пасажирських відправлень збільшився на 26,5%. Перевезення вантажу і багажу склало 4,0 тис. тонн, що на 17,6% більше, ніж торік. Упродовж року обслуговано 2932 рейсів.

КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» продовжує розширювати географію польотів. У 2017 році відкрито напрямки на Ізраїль (рейс сполученням Запоріжжя-Тель-Авів), Болгарію (Запоріжжя-Бургас), Чорногорію, (Запоріжжя-Тіват), Туніс (Запоріжжя- Монастір), Грузія (Запоріжжя-Батумі).

Тривають роботи з модернізації аеропорту. У 2017 році виконано капітальний ремонт частини злітно-посадкової смуги, реконструкцію Павільйону-накопичувача та будівництво ділянки огородження та системи технічного нагляду і контролю доступу по периметру охоронної зони обмеженого доступу. Розпочато роботи з будівництва пасажирського терміналу та обслуговуючих споруд.

9. Торгівля та послуги

Розрахунковий обсяг роздрібного товарообігу за 2017 рік склав 15764,4 млн.грн., що на 60,7 млн.грн. (0,4%) більше, ніж торік.

Розрахунковий обсяг реалізованих послуг склав 8379,5 млн.грн., що на 1452,7 млн.грн. або на 21,0% більше, ніж у 2016 році (в т.ч. 2826,5 млн.грн. - реалізованих населенню, що на 529,5 млн.грн. (на 23,1%) більше).

Частка послуг, реалізованих населенню, становила 33,7% від загального обсягу реалізованих послуг.

На кінець звітної періоду сфера обслуговування міста представлена 2244 магазинами (проти 1785 од. у 2016 році), 535 підприємствами ресторанного господарства (проти 595 од.), 98 складами (проти 111 од.), 1008 об'єктами сфери послуг (проти 960 од.).

У 2017 році сферу обслуговування міста представляли наступні крупні об'єкти торгівлі: ТОВ «Метро кеш енд Кері», ТОВ «Ашан Україна гіпермаркет», ТРЦ «Аврора», ТЦ «Афіна», ТЦ «Фортуна»; мережеві магазини: ТОВ «АТБ-Маркет», «Сільпо», «Апельмон», «Варус»; підприємства ресторанного господарства: ресторани «Сер Ланселот», «Аристократ», ресторанно-готельний комплекс «Сан Райз», кафе «Веранда» тощо.

У місті функціонує 33 ринки, загальна кількість торгових місць на яких станом на 01.01.2018 складала 26,287 тис.од.

На ринках міста створювалися сприятливі умови для організації торгівлі виробниками сільськогосподарської продукції та місцевими товаровиробниками. За рахунок цього середня заповнюваність торговельних місць за 2017 рік склала 59,3% проти 56,9% у 2016 році.

Задля забезпечення мешканців міста продуктами харчування за прийнятними цінами упродовж звітної періоду по районах міста проведено 186 ярмарків з реалізації продтоварів місцевих товаровиробників, роздрібний товарооборот яких склав 10,06 млн.грн.

Проблемні питання галузі:

- недосконалість законодавчої бази;
- зниження купівельної спроможності населення;
- наявність несанкціонованої торгівлі;
- відсутність контролю за якістю товарів та послуг;
- ефективність роботи із захисту прав споживачів;
- недостатня кваліфікація кадрів.

Шляхи вирішення проблемних питань:

- сприяння розвитку збалансованої мережі об'єктів роздрібної торгівлі та побутового обслуговування з урахуванням нормативів забезпеченості населення торговельними площами у магазинах, місцями у закладах ресторанного господарства та видами побутових послуг на території міста;

- відновлення та розвиток мережі підприємств сфери торгівлі та побуту в економічно малоефективних зонах міста.

10. Фінанси та бюджет

За 2017 рік до бюджету міста надійшло 7 997,9 млн.грн. доходів, з них до загального фонду - 4 313,7 млн.грн. (питома вага - 53,9%), спеціального - 289,9 млн.грн. (3,6%) та офіційних трансфертів - 3 394,3 млн.грн. (42,5%). План звітної року по доходах виконано в цілому на 101,9%. У порівнянні з

2016 роком фінансовий ресурс міста збільшився на 1 931,0 млн.грн. або на 31,8%.

Зростання доходів є наслідком змін до бюджетного і податкового законодавства в рамках реформи з бюджетної децентралізації та роботи з вишукання додаткових коштів. Основні чинники, які вплинули на їх збільшення: встановлення мінімальної заробітної плати з 01.01.2017 до рівня 3200 грн., збільшення прожиткового мінімуму до 1600 грн., запровадження нової нормативної грошової оцінки землі та її індексація, збільшення надходжень по платниках II групи єдиного податку, ставки для яких встановлені у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, зростання ставок екологічного податку, тощо.

План по доходах загального фонду виконано на 101,4%, при цьому майже по всіх його джерелах. У порівнянні з попереднім роком відбулося зростання зазначених доходів на 844,3 млн.грн. або на 24,3% в основному за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб (на 549,6 млн.грн.) та місцевих податків і зборів (на 221,0 млн.грн.).

У порівнянні з 2016 роком надходження доходів спеціального фонду зросли на 32,5 млн.грн. або на 12,6%. Зазначене обумовлено збільшенням власних надходжень бюджетних установ на 42,3 млн.грн. та коштів від продажу землі - на 10,7 млн.грн. У складі спеціального фонду обсяг доходів бюджету розвитку становив 10,6% та складав 30,6 млн.грн., у тому числі кошти від відчуження комунального майна - 12,4 млн.грн., пайової участі у розвитку інфраструктури міста - 3,9 млн.грн. та від продажу землі - 14,3 млн.грн.

11. Соціальна сфера

Заробітна плата

У 2017 році зберіглася тенденція щодо зростання заробітної плати працівників міста.

Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника м.Запоріжжя за 2017 рік в порівнянні з 2016 роком збільшилася на 34,0% та становила 7211,73 грн. Середній розмір заробітної плати в 2,3 рази перевищує рівень мінімальної заробітної плати (3200,0 грн.) та в 4,1 рази прожитковий мінімум для працездатної особи (1762,0 грн.).

Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника по м.Запоріжжю на 5,1% більше, ніж по Запорізькій області та на 1,5% - ніж по Україні.

Заборгованість із виплати заробітної плати

За даними органів статистики станом на 01.01.2018 загальна заборгованість із виплати заробітної плати в місті становила 76036,3 тис.грн., з якої 58308,2 тис.грн. або 76,7% припадає на підприємства державної форми власності.

Заборгованість утворилася на 21 підприємстві, у т.ч.: 14 - активних підприємств з сумою боргу 62404,6 тис.грн. (82,1% від загальної суми заборгованості), 6 - підприємств-банкрутів - 13571,7 тис.грн. (17,8%) та 1 - неактивне підприємство - 60,0 тис.грн. (0,1%).

У порівнянні з початком року загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати збільшилася на 32596,8 тис.грн. або вдвічі; на економічно

активних підприємствах - на 30070,3 тис.грн. або в 2,8 рази. Це зумовлено утворенням і накопиченням наприкінці року заборгованості в структурних підрозділах ВАТ «Запоріжжяобленерго», борги якого становили 34,5 млн.грн. або половину заборгованості по місту. Крім того, майже 20% усієї заборгованості належить підприємствам, що перебувають у різних процедурах банкрутства (ЗДП «Кремнійполімер» (7,8 млн.грн.), ЗДП «Радіоприлад» (4,3 млн.грн.). Станом на 01.01.2018 на комунальних підприємств міста заборгованість із виплати заробітної плати відсутня.

З метою зменшення заборгованості із виплати заробітної плати упродовж 2017 року проведено 10 засідань міської, на яких заслухано 19 керівників, та 79 районних комісій, на яких заслухано 387 звітів керівників підприємств-боржників.

Проведено 26 співбесід керівників районів з керівниками підприємств-боржників із виплати заробітної плати, 8 семінарів («круглих столів»), на яких були присутні 119 керівників підприємств, підготовлено 11 публікацій у засобах масової інформації.

За результатами проведеної роботи упродовж 2017 року підприємствами м.Запоріжжя погашено заборгованість із виплати заробітної плати в розмірі 59124,0 тис.грн., у т.ч. шляхом погашення дебіторської заборгованості на загальну суму 18050,1 тис.грн.

Заборгованість по соціальних виплатах

У 2017 році своєчасно виплачувалася заробітна плата працівникам бюджетної сфери. Для недопущення простроченої кредиторської заборгованості впорядковано строки виплати заробітної плати. На оплату праці з нарахуваннями працівникам бюджетних установ спрямовано 2407,1 млн.грн. Заборгованість на кінець року відсутня. Середня заробітна плата працівників бюджетної сфери склала 4679,00 грн.

Видатки на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям - сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, прийомним батькам та сім'ям проведено в повному обсязі та становили 703,8 млн.грн.

12. Стан ринку праці

Упродовж 2017 року в м.Запоріжжі статус безробітного мали 16,42 тис.осіб. У звітному періоді за сприяння міської служби зайнятості працевлаштовано 5,33 тис.осіб. Рівень працевлаштування в порівнянні з 2016 роком збільшився з 26,1% до 32,5%.

Навантаження на одне вільне робоче місце складало 7 осіб проти 16 осіб наприкінці 2016 року. При цьому наявність вільних робочих місць збільшилася в порівнянні з 2016 роком на 259 од. та склала 586 од.

За січень-грудень 2017 року створено 37 робочих місця шляхом одноразово виплаченої допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності; ліквідовано 1318 робочих місць для найманих працівників у фізичних осіб.

У громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру брали участь 376 осіб. За направленням Запорізької міської служби зайнятості упродовж 2017 року навчалися 1032 безробітних.

Проблемні питання:

- погіршення кон'юнктури ринку праці, деформація статево-вікової структури трудових ресурсів, міграційні процеси;
- недостатня кількість робочих місць та вивільнення працівників;
- низька вартість праці;
- наявність «тіньової» зайнятості;
- неналежне виконання значною частиною роботодавців вимог Закону України «Про зайнятість населення» щодо надання центрам зайнятості щомісячної інформації про наявність вільних робочих місць (вакантних посад);
- структурна невідповідність кваліфікації осіб, які звертаються до центрів зайнятості в пошуку роботи, потребам роботодавців за професійно-кваліфікаційними ознаками;
- працевлаштування молоді та випускників вищих навчальних закладів, а також громадян, які не можуть на рівних конкурувати на ринку праці і потребують додаткових гарантій соціального захисту, в тому числі осіб з інвалідністю.

Шляхи вирішення:

- посилення контролю з боку органів державної влади за дотриманням роботодавцями законодавства про зайнятість населення;
- створення сприятливих умов з боку держави для розвитку підприємництва, в тому числі середнього та малого;
- забезпечення роботи із роботодавцями в частині укомплектування вільних робочих місць шляхом компенсації витрат у розмірі єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та оплату праці за працевлаштування на умовах строкових трудових договорів зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб;
- сприяння інформаційної обізнаності роботодавців, в тому числі щодо діючого законодавства про зайнятість, за допомогою проведення тематичних семінарів та консультацій (у тому числі виїзних);
- сприяння зайнятості населення, зокрема надання інформаційних, консультаційних та профорієнтаційних послуг, у тому числі з питань організації та провадження підприємницької діяльності, з метою підвищення кількісного та якісного потенційного робочого складу підприємств;
- сприяння підвищенню підприємницьких ініціатив безробітних шляхом навчання на курсах служби зайнятості та надання одноразової виплати допомоги по безробіттю для зайняття підприємницькою діяльністю;
- підвищення конкурентоспроможності на ринку праці незайнятого населення шляхом його професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, видачі ваучерів на навчання особам старше 45 років та проведення профорієнтаційних заходів, підготовки та розповсюдження відео-резюме на офіційних сторінках центрів зайнятості у соціальній мережі Facebook;
- сприяння зайнятості неконкурентоспроможних верств населення, у тому числі інвалідів та демобілізованих учасників АТО, на робочі місця шляхом проведення тренінгів та ярмарків вакансій;
- залучення незайнятого населення до участі у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру.

13. Малий та середній бізнес

Наприкінці 2017 року кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва (МСП) становила 42200 од., що на 5,0% менше, ніж торік, у т.ч.: малих підприємств - 7077 од. (на 2,3% більше), середніх - 299 од. (на 1,0% менше), фізичних осіб-підприємців - 34824 осіб (на 6,4% менше). Чисельність найманих осіб в секторі МСП (включаючи фізичних осіб-підприємців) склала 109943 осіб, що на 9347 осіб (на 1,5%) менше, ніж у 2016 році.

Надходження до бюджетів всіх рівнів за 2017 рік склали: від суб'єктів малого підприємництва - 1656,7 млн.грн., від суб'єктів середнього підприємництва - 1348,6 млн. грн. Частка надходжень від суб'єктів малого та середнього підприємництва до бюджетів всіх рівнів склала 51,3% (у 2016 році - 57,4%).

Найбільшу частку серед суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території міста, становлять підприємства які працюють у сфері оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів та мотоциклів (32,9%), у сфері будівництва (7,6%) та у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування (7,1%).

Проблемні питання:

- високий рівень податкового навантаження на суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- недостатній рівень підтримки інноваційного та науково-технічного розвитку;
- відсутність фінансової підтримки суб'єктів господарювання з боку держави;
- існування правових, економічних та адміністративних перешкод в реалізації прав на підприємницьку діяльність;
- високий рівень тіньового сектору серед суб'єктів підприємництва;
- відсутність ефективно функціонуючої системи дієвої взаємодії великого та малого підприємництва.

Шляхи вирішення:

- реалізація програм розвитку підприємництва;
- підвищення професійного рівня обізнаності суб'єктів підприємницької діяльності;
- переорієнтація системи надання послуг для малого та середнього підприємництва відповідно до актуальних потреб підприємництва;
- підтримка та розвиток перспективних сфер та галузей;
- підтримка малого та середнього підприємництва щодо субконтрактингу та аутсорсингу.

Адміністративні послуги

На території м.Запоріжжя функціонують п'ять філій та продовжується робота над створенням шостої філії Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).

На належному рівні організовано роботу ЦНАП, зокрема роботу сайту, який допомагає отримати інформацію щодо процедур отримання адміністративних послуг, у тому числі дозвільних документів, нормативно-правових актів, що регламентують їх надання, іншу інформацію; надає можливість ознайомитись з переліками документів, необхідних для отримання послуг та роздрукувати бланки заяв.

Упродовж 2017 року кількість адміністративних послуг, що надаються через філії Центру збільшилася з 77 до 136, з яких 96 послуг, визначені розпорядженням Кабінету Міністрів України та є обов'язковими для видачі в межах ЦНАПу та 40 послуг, які стосуються документів дозвільного характеру.

ЦНАП співпрацює з 22 адміністративними органами, з яких 5 - органи місцевого самоврядування, 17 - обласні та територіальні органи центральної виконавчої влади. Щоденно філії відвідують від 500 до 600 заявників.

Упродовж 2017 року до філій ЦНАП звернулося 61,16 тис. суб'єктів: надано 56,56 тис. адміністративних послуг (у т.ч. документів дозвільного характеру); зареєстровано 5,52 тис. декларацій; надано адміністраторами 57,32 тис. консультацій; відмовлено у видачі документів дозвільного характеру - 3789; відмовлено у реєстрації декларацій - 820.

Проблемні питання:

- обтяжливі процедури при отриманні документів дозвільного характеру (переведення житлового приміщення в нежитлове, договір оренди землі, нерухомості, дозвіл на рекламу, тощо);
- значне подорожчання оренди землі та зростання земельного податку (через врахування коефіцієнта інфляції та нормативної оцінки землі);
- кадровий дефіцит, відсутність кваліфікованого персоналу, низький рівень дисципліни найманих працівників;
- адміністративні бар'єри підключення до джерел енергії (висока вартість, непрозора діяльність монополістів-надавачів послуг енергетики та газу).

Шляхи вирішення:

- розширення переліку надання адміністративних послуг суб'єктам звернень;
- забезпечення виконання вимог та порядку надання адміністративних послуг;
- спрощення процедур видачі документів дозвільного характеру;
- створення філій центру у Хортицькому, Шевченківському районах, Південному мікрорайоні міста та відповідне оснащення робочих місць для адміністраторів та суб'єктів надання адміністративних послуг;
- надання адміністративних послуг в електронній формі та доступ суб'єктів звернення до інформації про них з використанням мережі Інтернет через Єдиний державний портал адміністративних послуг.

14. Освіта

У 2017 році в м.Запоріжжі функціонувало 123 загальноосвітніх навчальних заклади I-III ступенів, у т.ч. - 116 денних комунальної форми власності (63652 учня проти 62231 у 2016 році), 2 - з вечірньою (заочною) формою навчання комунальної форми власності (1141 учень проти 1259) та 5 - приватних загальної середньої освіти. Крім того, 2 навчальні заклади призупинили свою діяльність з об'єктивних причин (ЗНЗ №53-капітальний ремонт, ЗНВК «Освіта» - відсутній контингент денних класів).

Для навчання обдарованих, талановитих та здібних дітей забезпечено роботу 29 навчальних закладів, з яких 9 ліцеїв (4031 учень), 3 колегіуми (1736 учнів), 17 гімназій (8278 учнів), 6 спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням окремих предметів (4616 учнів).

У порівнянні з 2016 роком загальна кількість класів зросла на 46 од. та становила 2371 од., кількість учнів збільшилася на 1421 особу та становила 63652 особу.

У структурі загальної середньої освіти міста функціонує розгалужена мережа освітніх закладів, у яких діти з особливими потребами виховуються і здобувають освіту відповідного рівня у комплексі з реабілітаційними послугами (загальноосвітні навчальні заклади з інклюзивними та спеціальними класами).

Кількість спеціальних класів становила 66 од. (+6 од.) з кількістю учнів 763 особи (+61); з інклюзивним навчанням - 85 класів (+67 од.) із загальною кількістю учнів 1784 (+1416), з них - 137 дітей з особливими освітніми потребами.

Загальноміський показник наповнюваності 1-11 класів закладів загальної середньої освіти залишився стабільним - 26,3.

Для самовизначення та самореалізації дітей та підлітків міста функціонують 13 закладів позашкільної освіти міста, з них: 9 комплексних (Центри творчості, які функціонують у кожному районі та ПНЗ «Міський Палац дитячої та юнацької творчості»), 4 профільних (ПНЗ «Станція юних техніків», ПНЗ «Центр науково-технічної творчості молоді «Політ», ПНЗ «Дитячий парк «Запорізький міський ботанічний сад», ПНЗ «Центр козацького військово-патріотичного виховання «Школа джур» та підрозділ позашкільної роботи при Запорізькому навчально – виховному комплексі «Запорізька Січ»).

Мережа гуртків (груп) творчих об'єднань у цих закладах складає 430 гуртків та 1132 групи, в яких займаються 16313 дітей та підлітків.

Станом на 31.12.2017 функціонувало 148 закладів дошкільної освіти всіх типів та форм власності, в яких здобували дошкільну освіту 26485 дітей, у т.ч.: 140 комунальної форми власності, 6 - приватної, 2 - державної.

Упродовж року введено до експлуатації 3 дошкільні комунальні навчальні заклади №186, №100, №144.

Всього в 2017 році відкрито 33 додаткові дошкільні групи, а саме: 1 групу для виховання 20 дітей в ДНЗ №155, 6 груп для 112 дітей в ДНЗ №186, 1 групу-клас для 24 дітей в ЗНВК «Запорізька Січ», 1 короткотривалу групу для 10 дітей у ЗНВК №13, 12 груп для виховання 222 дітей в ДНЗ № 144 та 2 групи для 40 дітей у ЗНВК №90. Створення додаткових місць дозволило за рік зменшити чергу з 784 осіб до 368 осіб.

На 100 місцях у комунальних ЗДО всіх типів перебуває 133 вихованця: Вознесенівський район - 119, Дніпровський 149, Заводський - 149, Комунарський - 139, Олександрівський - 136, Хортицький - 118, Шевченківський - 130. Приведення наповнюваності дошкільних груп у відповідність до встановлених вимог є надзвичайно актуальним та важливим завданням.

Проблемні питання:

- наявність черги на влаштування дітей до дитячих навчальних закладах. Є гостра потреба у відновленні роботи ЗДО №169 (Заводський район, черга станом на 01.01.2018 -114 осіб), №220 (Дніпровський район, черга – 86 осіб), №217 (Шевченківський район, черга -47 осіб). Черга для отримання місць у цих закладах в районі станом на 01.01.2018 відповідно складає 114 осіб, 86 осіб та 47 осіб;

- перевищення вимог законодавства до наповнюваності груп.

Для вирішення питання необхідно забезпечити виконання Плану створення додаткових місць у закладах дошкільної освіти міста Запоріжжя відповідно до вимог Закону України «Про освіту».

15. Охорона здоров'я

Мережа закладів охорони здоров'я м.Запоріжжя складається з 32 комунальних закладів міського підпорядкування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги населенню. У порівнянні з 2016 роком їх кількість зменшилася на 1 заклад, у зв'язку з приєднання КЗ «Центральна лікарня Комунарського району» до КУ «Міська лікарня №1».

До мережі закладів охорони здоров'я, також входять КЗ «Міський центр здоров'я» та КЗ «Інформаційно-аналітичний центр медичної статистики департаменту охорони здоров'я Запорізької міської ради». В підпорядкуванні департаменту охорони здоров'я міської ради знаходяться два підприємства: КП «Примула» та КП «Міська стоматологічна поліклініка №5».

Забезпеченість населення лікарняними та амбулаторно-поліклінічними установами усіх відомств

Стаціонарну допомогу мешканцям міста надають 16 закладів охорони здоров'я, в тому числі: 9 лікарень загального профілю, КУ «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги м.Запоріжжя», 2 лікарні для надання стаціонарної медичної допомоги дитячому населенню, 4 пологових будинку.

Ліжковий фонд складає 3875 ліжок. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 №1024 проведено оптимізацію ліжкового фонду - в 2016 році скорочено 210 ліжок, в 2017 році скорочено 85 ліжок.

Забезпеченість стаціонарними лікарняними ліжками на 10 тис. населення склала у 2017 році 52,0 од. проти 52,2 од. у 2016 році (нормативне значення - 60,0 на 10 тис. населення). Обласний показник у 2016 році складав 80,58 на 10 тис. населення, у 2017 році - 78,88.

Амбулаторна допомога надається у 8 центрах первинної медико-санітарної допомоги, поліклінічних відділеннях лікарень (вторинна медична допомога), 7 стоматологічних поліклініках та КЗОЗ «Студентська поліклініка».

Загальна потужність амбулаторно-поліклінічних закладів за 2017 рік склала 11482 відвідувань у зміну, що на 625 відвідувань менше, ніж торік, за рахунок зменшення площі кабінетів поліклініки й жіночої консультації КУ «Міська лікарня №1» та кабінетів дитячих поліклінік у складі дитячої лікарні №1. Забезпеченість амбулаторно-поліклінічною допомогою на 10 тис. населення склала 153,8, що на 4,4% менше, ніж у 2016 році та на 28,5% менше показника по області.

Забезпеченість медичним персоналом

Забезпеченість штатними посадами лікарів за 2017 рік складає 40,48 на 10 тис. населення, що майже на рівні минулого року та на 11,6% нижче обласного показника.

Укомплектованість штатних лікарських посад фізичними особами становила 75,4%, що на рівні минулого року. Кількість лікарів пенсійного віку - 596 осіб або 25,1% від загальної кількості фізичних осіб лікарів.

Продовжувалася спеціалізація лікарів інших спеціальностей на лікарів загальної практики-сімейної медицини. Укомплектованість лікарських посад по Центрах ПМСД складала 78,2% - на фізичні особи, 92,9% - на зайняті посади.

Кількість штатних посад середнього медичного персоналу в 2017 році зменшено на 41,75. Забезпеченість штатним посадам на 10 тис. населення складала в 2017 році 70,25, що відповідає показнику 2016 року, та на 17,8% нижче обласного. Забезпеченість фізичними особами посад середнього медичного персоналу складала 52,5, що на 1,0% нижче показника 2016 року. Укомплектованість фізичними особами середнього медичного персоналу в 2017 році становила 74,77%, що на 0,9% нижче, ніж у 2016 році та - на 8,3% ніж по області.

Проблемні питання:

- відсутність централізованих поставок в регіон життєво необхідних лікарських засобів та виробів медичного призначення; тому закупівля їх здійснюється за рахунок коштів бюджету міста (імуносупресори, препарати для лікування орфанних захворювань, вакцини тощо);
- питання укомплектованості галузі лікарськими кадрами - всього 75,3%, при цьому серед працюючих лікарів майже 23,8% - особи пенсійного віку;
- моральна та технічна зношеність медичного обладнання та санітарного автотранспорту, незадовільний стан будівель медичних закладів.

Шляхи вирішення проблем:

- укомплектування медичних закладів (установ) кваліфікованими медичними кадрами;
- створення належних умов для надання первинної медико-санітарної допомоги;
- розвиток сучасної системи надання медичної допомоги матерям та дітям, направлений на зниження материнської та малюкової смертності;
- проведення капітальних ремонтів та реконструкцій будівель закладів охорони здоров'я.

16. Культура

До комунальної власності міста належать 58 закладів культури: 37 міських публічних бібліотек, 13 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, муніципальний театр-лабораторія «Ві», муніципальний театр танцю, міський центр народної творчості та культурно-освітньої роботи «Народний дім», палаци культури «Титан», «Заводський», «Хортицький», «Орбіта», «Кіноконцертний зал ім.О.Довженка».

Міські бібліотеки об'єднано в дві централізовані бібліотечні системи: 20 бібліотек для дорослого населення, 17 - для дітей. Кількість бібліотечних працівників складає 190 осіб. У 2017 році міські бібліотеки надали послуги 111,6 тис. читачам. Книжкові фонди бібліотек поповнено 608 назвами періодичних видань (у середньому 16 назв на 1 бібліотеку) на 688,842 тис.грн.

У м.Запоріжжі працюють 13 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання): 8 музичних шкіл, 4 школи мистецтв, 1 художня школа, де навчаються різним видам мистецтв 6017 дітей та працюють 720 викладачів. Охоплення дітей позашкільною освітою складає

9,5% від загального числа учнів, які навчаються в загальноосвітніх школах. У школах створено 303 учнівські творчі колективи. У творчих змаганнях різних рівнів у 2017 році учні та викладачі посіли 1310 призових місць.

Муніципальними театрами в 2017 році проведено 163 вистави та концерти, які відвідало понад 15,7 тис. глядачів.

Упродовж 2017 року в палацах культури працювало 125 клубних формувань, які відвідували 3,6 тис. учасників. У порівнянні з 2016 роком кількість творчих колективів та любителських об'єднань збільшилася на 13%. Силами закладів проведено 1321 захід, які відвідало понад 460,8 тис. осіб (у 2016 році проведено 1212 заходів, відвідувачами яких стали 255,3 тис. осіб). Кількість клубних формувань та їх учасників, кількість заходів та їх відвідувачів збільшилася завдяки прийняттю до комунальної власності ПК ПрАТ «Запоріжвогнетрив», як структурного підрозділу комунального закладу «Палац культури «Заводський».

Упродовж року в кіноконцертному залі ім.О.Довженка відбулося 6047 кіносеансів (з яких 898 - для дитячої аудиторії, 68 - для пільгових категорій населення), що майже на 44% більше, ніж торік. Загальна кількість глядачів становила 90,0 тис. осіб проти 62,6 тис. осіб у 2016 році. Касовий збір склав 3978,9 тис. грн.

Проблемні питання:

- потреба у додаткових площах для ЗДМШ №5, ЗДХШ, ЗДШМ №4, в окремому приміщенні для муніципального театру танцю;
- потреба в поповненні бібліотечних фондів в повному обсязі, придбанні музичних інструментів, сценічних костюмів тощо;
- відсутність концертних стаціонарних площадок у районах міста;
- складність у залученні молодих кадрів через низький рівень заробітної плати працівників комунальних палаців культури, театрів та кінотеатру;
- відсутність соціальних програм забезпечення молодих спеціалістів житлом (режисерів, постановників, хореографів та інших фахівців);
- відсутність приватних інвесторів, низька активність бізнесу у вирішенні проблем сфери культури;
- відсутність системи налагодженого культурного діалогу з громадськими організаціями у сфері культури;
- відсутність режимів використання та меж території пам'яток історії та культури, низький рівень оформлення міського середовища.

Шляхи вирішення проблем:

Продовжити роботу щодо пошуку додаткових джерел фінансування, активізувати участь у грантових проектах, розвивати госпрозрахункову діяльність, залучати депутатську фінансову допомогу для реалізації конкретних проектів.

17. Екологія

Місто Запоріжжя є потужним виробником високоякісних сталей, кольорових металів, феросплавів, абразивної продукції, силових трансформаторів, продукції машинобудування. різноманітного обладнання, тощо. Значна частина промислових підприємств розташована в центрі житлових забудов, що формує основне техногенне навантаження на довкілля міста.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря міста є промислові підприємства, викиди яких становлять 60-80% від загального валового викиду забруднюючих речовин та автотранспорт (викиди становлять 40%).

Викиди підприємств: ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Дніпроспецсталь», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «Український графіт», ПАТ «Запорізький завод феросплавів», ПрАТ «Запоріжсклофлюс», ПрАТ «Запоріжвогнетрив», ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат», ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод», АТ «Мотор Січ» складають 95% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин зі стаціонарних джерел по місту.

За даними Головного управління статистики в Запорізькій області в 2016 році звітували за формою 2ТП-повітря 204 підприємства, як такі, що здійснювали викиди забруднюючих речовин (без вуглецю діоксиду) в атмосферне повітря від стаціонарних джерел.

Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (без урахування вуглецю діоксиду) за даними Головного управління статистики у Запорізькій області за 2016 рік склали 70,2 тис. тонн, що становить 84,3% до обсягів викидів за 2015 рік.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря міста, тис. т/рік

Викиди	Роки				
	2013	2014	2015	2016	2017
Усього, у тому числі:	140,0	124,7	114,7	-	статистичні дані відсутні
від стаціонарних джерел	94,1	86,7	83,3	70,2	статистичні дані відсутні
від автотранспорту	45,9	38,0	31,4	-*	статистичні дані відсутні

* - з 2016 року органи статистики не розраховують викиди забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів.

За даними досліджень якості атмосферного повітря в житловій забудові, які проводяться ДУ «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України», рівень забруднення атмосферного повітря, згідно з Критерієм показника рівня забруднення залишається «неприпустимим», а по ступеню небезпеки – «помірно небезпечним». У зоні житлової забудови під факелом викидів промислових підприємств у 2017 році виконано 1237 досліджень стану атмосферного повітря. Перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин виявлено в 221 випадку, що складає 179% від загальної кількості проб. Перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у 2017 році, були зафіксовані по вмісту в повітрі пилу, фенолу, сірководню та сірководню.

Найбільше забруднення атмосфери в 2017 році зазначалося у Вознесенівському, Заводському, Дніпровському та Шевченківському районах міста. Як і в минулі роки, нижче середньобагаторічного показника реєструвалося забруднення атмосфери в Хортицькому, Комунарському і Олександрівському районах.

За даними спостережень за якістю атмосферного повітря, які проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології на 5-ти стаціонарних постах у 2017 році середньомісячні концентрації по місту перевищували ГДК у 2,0 рази по двоокису азоту, в 1,0 раз по оксиду азоту, в 2,0 рази по фенолу і в 1,3 рази по формальдегіду.

Середньомісячні концентрації пилу, оксиду вуглецю, двоокису сірки, хлористого водню, фтористого водню не перевищували ГДК.

У порівнянні з 2016 роком, забруднення повітря формальдегідом дещо зменшилося, а по іншим забруднюючим речовинам залишилося на тому ж рівні.

Річка Дніпро є джерелом водопостачання промислових об'єктів міста, джерелом енергії, а також повністю задовольняє господарсько-питні потреби міста, є транспортною артерією та цінним рекреаційним ресурсом.

Упродовж останніх років забір води по місту складає 190-228 млн. м³/рік. Загальний скид поверхневий вод за останні 5 років зменшився зі 141,2 млн. м³/рік до 119,9 млн. м³/рік.

За результатами ДУ «Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України» в 2017 році відібрано 244 проби води з р.Дніпро для проведення досліджень по санітарно-хімічних показниках, з яких 61 проба не відповідала гігієнічним нормам (25,0%). У 2016 році не відповідало нормам 26 проб (10,4%).

Для проведення досліджень по бактеріологічних показниках у 2017 році відібрано 247 проб води з р. Дніпро, відхилення зареєстровано в 46 пробах, що складає 18,6%.

Забір і використання свіжої води по м. Запоріжжя, млн. м³/рік

	2013	2014	2015	2016	2017
Забір води	228,9	218,0	202,9	197,6	190,2
Використання свіжої води	215,6	207,1	164,3	160,3	157,0

Скид зворотних вод по м. Запоріжжя, млн. м³/рік

	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	141,2	134,5	130,0	121,5	119,9
Нормативно очищені	51,02	47,80	45,83	43,28	43,87
Забруднені без очистки	0,055	0,034	0,083	0,028	0,016
Недостатньо очищені	64,56	64,04	60,12	55,04	52,41
Нормативно чисті без очистки	25,53	22,61	24,00	23,12	23,65

Скид забруднюючих речовин у водні об'єкти м. Запоріжжя, тис. т/рік

2012	2014	2015	2016	2017
34,18	32,13	28,006	23,551	22,496

Основними водокористувачами в м.Запоріжжі є ПАТ «Запоріжсталь» та КП «Водоканал». Обсяги використання води та скидів цих підприємств складають більше 95% від загальних показників по місту. Так, у 2017 році ПАТ «Запоріжсталь» було забрано 94,44 млн.м³ води, скинуто - 62,02 млн.м³ зворотних вод, КП «Водоканал» забрано - 90,82 млн.м³, скинуто - 54,70 млн.м³.

На сьогодні в місті відходи розміщуються на наступних полігонах: полігон твердих побутових відходів №1 (далі – ТПВ №1) (площа - 47,0707 га),

накопичувач-випарювач АТ «Мотор Січ» (1,55 га), полігон ПАТ «Запорізький автомобілебудівний завод» (2,5 га), полігон промислових відходів у б.Середня (221 га). На території б.Середня розташовано ділянки наступних підприємств - користувачів: ПАТ «Запоріжсталь» (3 ділянки загальною площею 112,8 га), ПрАТ «Запоріжжкокс» (45,8 га), ПрАТ «Дніпроспецсталь» (2 ділянки 40,69 га), ПАТ «Запорізький завод феросплавів» (15,5 га), ТОВ «Технопромекекспорт» 6,0 га). Також, на території міста знаходиться відстійник-шламонакопичувач б.Капустянка (площа - 148,46 га), який входить до комплексу позамайданчико-вого шламовидалення ПАТ «Запоріжсталь».

За даними Головного управління статистики в Запорізькій області загальний обсяг відходів (I-IV клас небезпеки), накопичених у місті на кінець 2016 року, склав 120893,8 тис.тонн, у т.ч. I-III класів небезпеки - 762,38 тис. тонн.

У 2016 році утилізовано 1 866,83 тис. тонн відходів I-IV класів небезпеки, у тому числі I-III класів небезпеки - 6,192 тис. тонн.

Кількість переданих відходів I-IV класів небезпеки стороннім організаціям у 2016 році склала 278,59 тис. тонн, у т.ч. I-III класів небезпеки - 8,40 тис. тонн.

За 2017 рік статистичні дані відсутні.

Проблемні питання:

- незадовільна якість атмосферного повітря;
- стан водних ресурсів;
- розміщення відходів виробництва та споживання;
- будівництво полігону побутових відходів.

Шляхи вирішення питань:

Для вирішення проблемних питань у сфері екології, забезпечення екологічної безпеки, захисту життя і здоров'я населення міста від негативного впливу зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи рішенням Запорізької міської ради від 24.12.2012 №24 затверджено Програму природоохоронних заходів, спрямованих на охорону навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки міста Запоріжжя (далі - Програма).

Програмою визначені пріоритетні напрямки та комплекс заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, мінімізації та запобігання викидам і скидам забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, утворення відходів, поліпшення стану водних ресурсів, ліквідації підтоплення, берегоукріплення, охорони та раціонального використання надр, забезпечення екологічно збалансованого природокористування, належного утримання зелених насаджень та об'єктів природно-заповідного фонду, а також зменшення негативного впливу викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря на здоров'я населення. Термін виконання Програми - 2012-2017 роки.

З початку реалізації Програми виконувались 167 заходів.

18. Основні проблемні питання соціально-економічного розвитку м.Запоріжжя

1. Відсутність фінансової підтримки суб'єктів господарювання з боку держави, що позначається на зменшенні кількості, як фізичних осіб-підприємців, так і найманих працівників.

2. Недостатня державна підтримка авіабудівної та вертольотобудівної галузі, в тому числі відсутність державної підтримки збуту авіаційної техніки.

3. Невідповідність обсягів освітньої та медичної субвенцій потребі в коштах на галузі.

4. Незадовільний стан навколишнього природного середовища внаслідок забруднення атмосферного повітря та водних об'єктів скидами забруднюючих речовин промисловими підприємствами та підприємствами житлово-комунального господарства.

4.1. Відсутність дієвої програми поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) та їх переробки (відсутність роздільного збору відходів).

5. Зношеність рухомого складу міського транспорту: дефіцит парку сучасних тролейбусів, трамваїв та автобусів великої місткості.

6. Низький обсяг будівництва та введеного в експлуатацію житла.

Шляхи вирішення:

1. Впровадження заходів із пошуку додаткових джерел доходів та резервів з оптимізації витрат.

2. Організація процесів із залучення кредитних коштів міжнародних та інших фінансових інституцій.

3. Забезпечення сприятливих умов для успішної роботи інвесторів, зокрема створення інвестиційного порталу, який стане електронним майданчиком для комунікації влади, бізнесу, громадян та потенційних інвесторів з питань реалізації інвестиційних проектів та створення нових робочих місць.

4. Створення системи ефективного та економічно вигідного поводження з промисловими та твердими побутовими відходами.

5. Розвиток транспортної галузі, зокрема, придбання громадського транспорту, модернізація рухомого складу міського пасажирського електротранспорту.

6. Збільшення пільгових довгострокових кредитів, молодим сім'ям та самотнім громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла.

Заступник директора департаменту
економічного розвитку міської ради

І.П.Качинська-Пилипчук